

VUOSIKATSAUS 2012

LIHAKUNTA

SISÄLTÖ

Toimitusjohtajan katsaus	s. 3
Hallitus ja hallintoneuvoston puheenjohtajat	s. 4
Lihakunnan jäsenmäärä vaaliipiireittäin vuosina 2011–2012	s. 5
Keskeisiä tunnuslukuja Lihakunnasta	s. 6
Hallituksen toimintakertomus	s. 8
Jäsenistö ja hallinto	s. 9
Tuloslaskelma	s. 11
Tase	s. 12
Rahoituslaskelma	s. 13
Tilinpäätöksen liitetiedot	s. 14
Ylijäämän käsittely	s. 16
Tilinpäätösmerkintä	s. 16
Tilintarkastuskertomus	s. 16
Hallintoneuvoston lausunto	s. 17
Atria Oyj:n toiminnasta	s. 18
A-Tuottajat Oy:n ja A-Rehu Oy:n toiminnasta	s. 20
Finnpig Oy:n toiminnasta	s. 28

Julkaisun kuvat

Kannet: Jim Satamo

Sivu 2, 7, 21, 22 ja 30–32, Sami Helenius

Sivu 2 Lihakunnan standaari, Hannu Miettinen

Sivu 3 ja 4, Lihakunnan kuva-arkisto

Sivu 9 ja 10, Kaj Kusnetsov

Sivu 18, Kimmo Mäntylä

Sivu 20, Timo Aalto

Sivu 23 ja 29, Tuomas Nevalainen

Sivu 28: Hanna Kasari

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Lihakunta on perustettu Kuopiossa v. 1903. Nykyisin osuuskunnan tärkein tehtävä on hoitaa jäsenistön etuja ja näkökulman esilläoltoa atrialaisessa yritysperheessä hallinnoimalla osaltaan Atriaa, A-Tuottajia ja A-Rehua. Lihakunnan on myös hoidettava jäsen-suhteita ja ylläpidettävä hyviä yhteistyösuhteita alalla toimiviin eri organisaatioihin.

Osuuskunnan jäsenmäärä laski, mutta edellisvuosia hitaammin. Jäseninä voivat olla ainoastaan aktiivituottajat eli jäsenyys lakkautetaan, ellei toimituksia Atria-ketjuun ole ollut kahden edellisen täyden kalenterivuoden aikana. Uudet säännöt mahdollistavat tiukemman tulkin. Hallituksen päätöksellä erotettiin vuoden lopulla 154 toimimatonta jäsentä. Lisäksi ero myönnettiin 238 tuottajalle. Vuoden 2012 lopussa osuuskunnassa oli jäseniä 3691 (3999 v. 2011). Uusia jäseniä, sukupolvenvaihdoksia ja muita siirtoja oli yhteensä 83 kpl. Laskua jäsenmäärässä oli 308 kpl eli 8 %. Jäsenillä on nettovarallisuutta osuuskunnassa 4,8 kertaa nimellisarvoa enemmän. Osalle jäsenistä se on edelleen merkittävä veroetu.

Osuuspääomaa oli vuoden vaihteessa noin 8.819.516 euroa, nettovähennystä edellisvuodesta noin 242.678 euroa. Sinällään osuuspääomalla ei ole suurta merkitystä osuuskunnan talouteen, mutta laskeva suunta kertoo tuotannon kehityksestä osuuskunnan alueella ja jäsenten kyvystä maksaa osuuspääomaa. Lihakunnan omavaraisuus oli vuodenvaihteessa 92,1 % (90,7 %). Lihakunta maksoi toukokuussa vuoden 2011 osuuspääomalle 5 prosentin koron. Lihakunta on Atrian toiseksi suurin omistaja ja sillä oli Atrian osakkeita vuodenvaihteessa 7.858.997 kpl: 27,80 % ja äänistä 39,64 %.

Edustajiston vaalit pidettiin keväällä 2012. Uuteen edustajistoon valittiin 60 jäsentä seuraavalle neljän vuoden toimikaudelle. Äänestysprosentti oli 34,6 % ja edustajistoon tuli 28 uutta jäsentä eli 46,7 % edustajista vaihtui.

Osuuskunta hoitaa Oy Feedmix Ab:n, Kiinteistö Oy Rehukanavan ja Best-In Oy:n kirjanpidon ja taloushallinnon. Atria Oyj osti Best-In Oy:n koko osakekannan itselleen joulukuussa 2012.

Osuuskunta sitoutui yhdessä Itikka osuuskunnan kanssa takamaan tuottajien eläinluottoja yhteensä 40 miljoonan euron määrästä. Osuuskunta saa takauksesta pienen provision ja sopimuksella saatiin järjestettyä tuottajille erittäin kilpailukykyinen eläinluotto.

A-Tuottajat ja A-Rehu

Atrian alkutuotannon tytäryhtiöt pärjäsivät viime vuonna hie-man kaksijakoisesti kuten edellisvuonnakin. Erityisen hyvin meni rehuliiketoiminnassa. A-Rehu Oy kykeni edelleen kasvattamaan markkinaosuuttaan ja sen liikevaihto kipusi jälleen uuteen ennätykseen, 72,6 miljoonaan euroon (63,7 M€). Oman valmistuksen kasvu oli 11,6 %. A-Rehun markkinaosuus kasvoi niin idässä kuin lännessäkin. Sekä Koskenkorvan että Varkauden rehutehtaiden kapasiteetti oli lähes täyskäytössä. Erityisen ilahduttavaa on ollut markkinaosuuden kova kasvu nautarehuissa ja kivennäismyymäntikin lisääntyä edellisvuodesta selvästi. A-Rehun suosimat komponentti-ruokintaratkaisut lisäävät myös osuuttaan kaiken aikaa.

Kotimainen lihankulutus jatkaa kasvuaan; sekä vuonna 2010 että 2011 kolme prosenttia ja viime vuonnakin vielä yhden pro-

sentin taloustaantumasta huolimatta. Kuluttajien kiinnostus vähähiilihydraattiseen ruokavalioon on osaltaan vaikuttanut lihan suosioon. Suomalaiset kuluttivat vuonna 2012 lihaa 403 miljoonaa kiloa, lisäystä 1 %. Lihan tuotanto väheni 1 %:n ja oli 381,7 miljoonaa kiloa. Suomalaiset siis söivät lihaa 21 miljoonaa kiloa enemmän kuin sitä tuotettiin. Sianlihan tuotanto oli 193 Mkg (-4 % edellisvuoteen verraten) ja kulutus 195 Mkg (-1 %), naudanlihan tuotanto 80 Mkg (-3 %) ja kulutus 100 Mkg (+1 %) siipikarjan tuotanto 107 Mkg (+6 %) ja kulutus 102 Mkg (+3 %) ja lampaanlihan tuotanto 0,8 Mkg (-7 %) ja kulutus 3,6 Mkg (0 %). Atrian hankintaosuudet vuonna 2012 olivat seuraavat: sika 39,8 % (41,7 %), nauta 41,2 % (42,5 %), siipikarja 38,1 % (36,3 %) ja yhteensä kaikki lihalajit 39,5 % (40,3 %). Atrian hankintaosuus aleni 0,3 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

A-Tuottajien maksamat tuottajahinnat nousivat vuoden aikana noin 13 %. Hintojen nousu oli EU-ajan voimakkain, mutta se ei riittänyt. Maatilojen kannattavuus oli koetuksella, kun monien panostekijöiden hinnat nousivat sitäkin enemmän. Rehujen hinnannousu oli tiloille raskasta. Soijan hinta teki oikein nousupiikin syksyllä ja viljan hinta oli korkealla koko vuoden. Ainoa valopilkkua oli korkojen pysyminen matalana ja ne laskivat koko ajan vuoden loppua kohden.

Atria

Atria keskittyi perusliiketoiminnan kehittämiseen: markkinoille tuotiin etenkin premium-luokan tuoteuutuuksia, kannattamattomista tuotteista pyrittiin eroon, kustannuksia karsittiin ja rakenteita järjesteltiin uusiksi. Tuoteuutuuksista mainittakoon Bravuuri- ja Kulinaari-tuoteperheet. Kauhajoen uudistettu nautateurastamo otettiin käyttöön vuoden lopulla. Leikkaamon saneeraus jäi vielä vuodelle 2013, mutta on nyt jo lähes valmis. Kuopiossa nautateurastus ja -leikkaus loppuivat vuoden vaihteessa. Teurastuksen keskittäminen tuo merkittävät säästöt. Lisäksi uuden teurastamon myötä Atria kykenee tuomaan naudan arvo-osien kuluttajapakkauksiin tuottajien nimet. Tämä konsepti on ollut käytössä jo broilerissa hyvin kokemuksin. Ruokaketjun läpinäkyvyys paranee vastaten kuluttajien kiinnostukseen ruuan alkuperästä. Atrian liikevaihto koheni hieman viime vuonna ja liikevoitto parani selvästi nousten 30,2 M€:oon (8,0 M€). Yhtiön nettovelka väheni 403 miljoonasta 364 miljoonaan euroon: omavaraisuus nousi 42 prosenttiin. Liiketoiminnan tervehtymisen ansiosta Atrialla on paremmat mahdollisuudet nousta uudestaan liha-alan suunnannäyttäjäksi.

Kiitän osuuskunnan jäsenistöä, hallintoa ja osuuskunnan asioita hoitaneita toimihenkilöitä sekä sidosryhmiä kuluneesta vuodesta ja toivon menestystä vuodelle 2013. Toivotan erityistä onnea Atrian johdolle ja hallitukselle. Haasteet ja odotukset ovat suuret.

Reijo Flink
toimitusjohtaja

HALLITUS JA HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJAT

Timo Komulainen
(hallituksen puheenjohtaja)
Puh. 0440 170 813
timo.komulainen@atria.fi
Jokiniementie 5
75500 NURMES

Jyrki Rantsi
(hallituksen
varapuheenjohtaja)
Puh. 0400 932 236
jyrki.rantsi@meili.fi
Louhimotie 2
73200 VARPAISJÄRVI

Hannu Hyry
(hallintoneuvoston
puheenjohtaja)
Puh. 0440 674 877
hannu.hyry@luukku.com
Rautiontie 930
85150 TYPPÖ

Jukka Kaikkonen
(hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja)
Puh. 0440 932 064
jukka.kaikkonen@
dnainternet.net
Kinahmintie 460
73350 HALUNA

Veli Hyttinen
Puh. 0400 124 994
veli.hyttinen@atria.fi
Kalliontie 4
92910 TAVASTKENKÄ

Pasi Korhonen
Puh. 0400 242 899
pasi.korhonen26@luukku.com
Petäjävaarantie 26
88600 SOTKAMO

Mika Niku
Puh. 040 553 0983
mika.niku@gmail.com
Nikuntie 15
86690 KARSIKAS

Risto Sairanen
Puh. 0400 155 424
risto.sairanen@pp.inet.fi
Suo-Anttilantie 332
54530 LUUMÄKI

Reijo Flink
toimitusjohtaja
Puh. 040 510 6009
reijo.flink@atria.fi
Tervatynnyri 4 A
60200 SEINÄJOKI

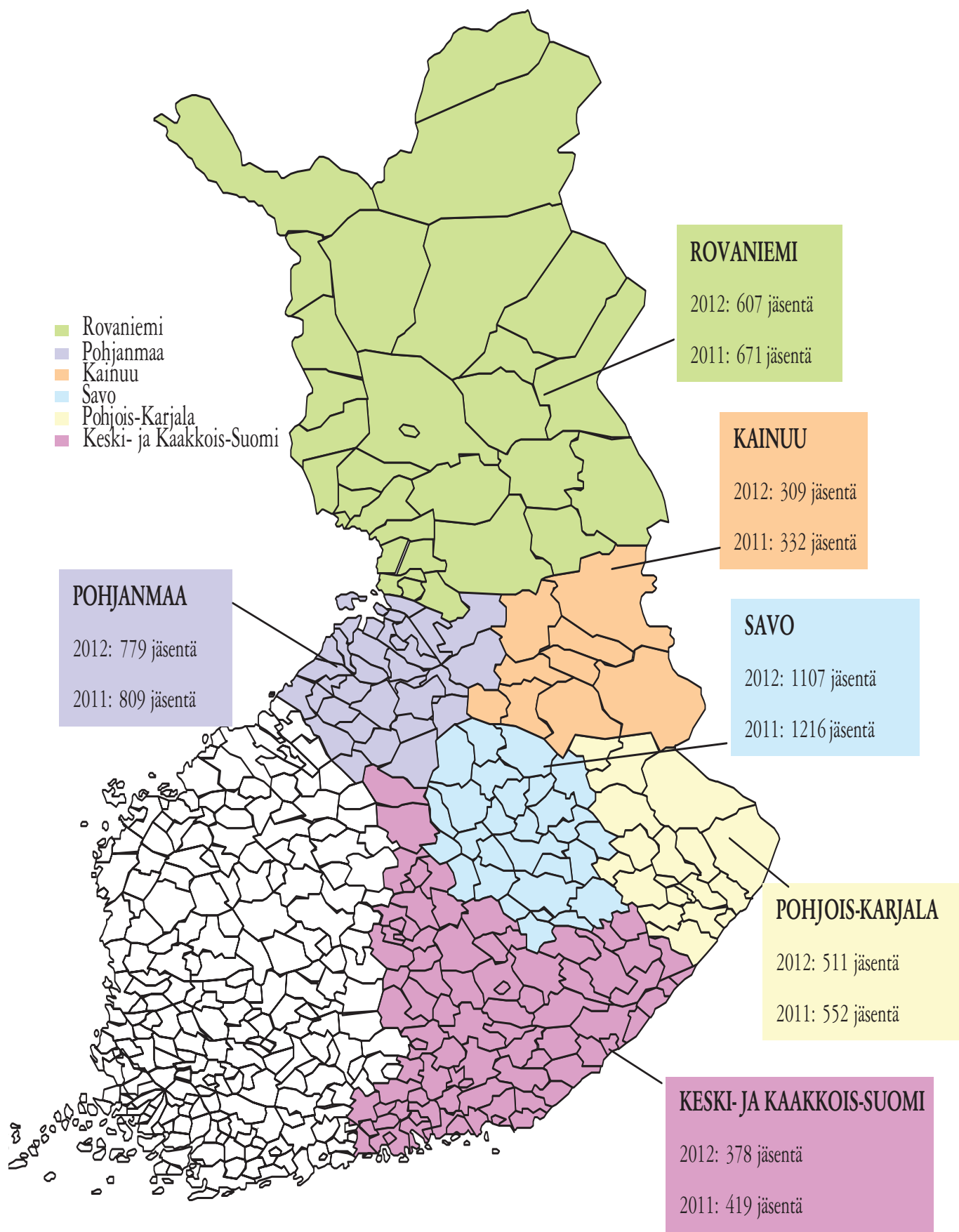

Sanna Hartikainen
talouspäällikkö
(hallituksen ja hallinto-
neuvoston sihteeri)
Puh. (017) 156 201,
050 545 3157
sanna.hartikainen@atria.fi
Lihakunta
PL 147
70101 KUOPIO

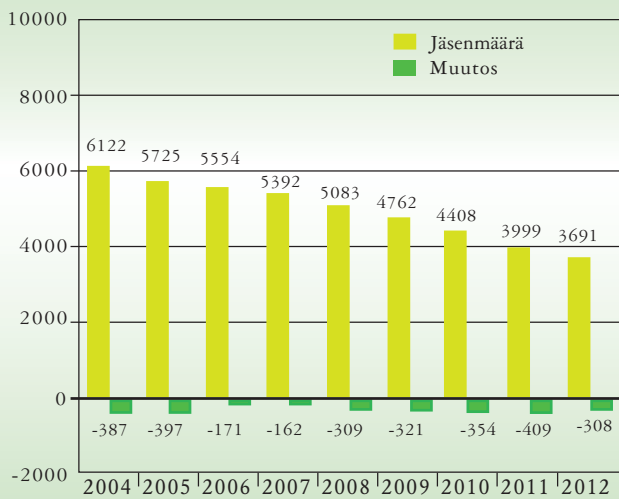

Sari Heikkinen
Assistant Controller
Puh. (017) 156 230,
0400 291 754
sari.heikkinen@atria.fi
Lihakunta
PL 147
70101 KUOPIO

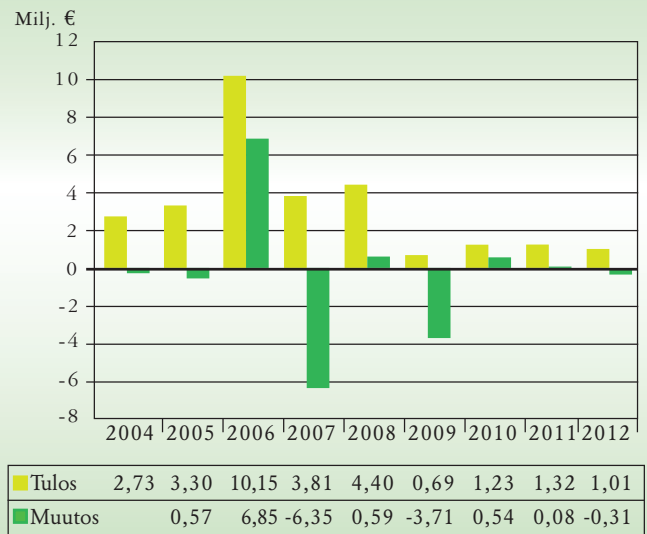
LIHAKUNNAN JÄSENMÄÄRÄ VAALIPIIREITTÄIN VUOSINA 2011–2012

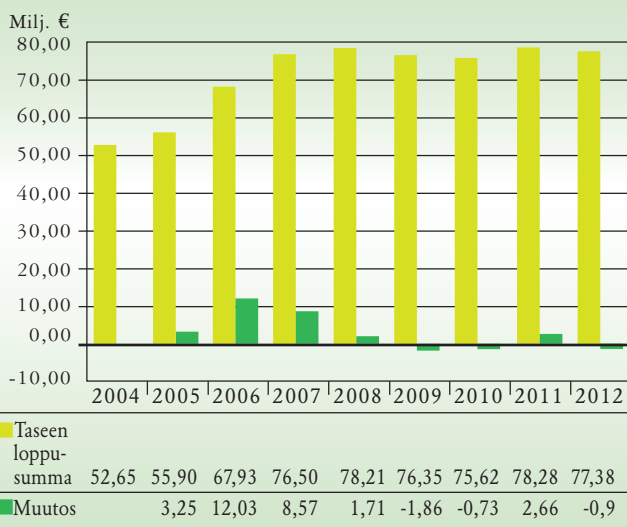
Lihakunnan jäsenmäärän kehitys 2004 - 2012

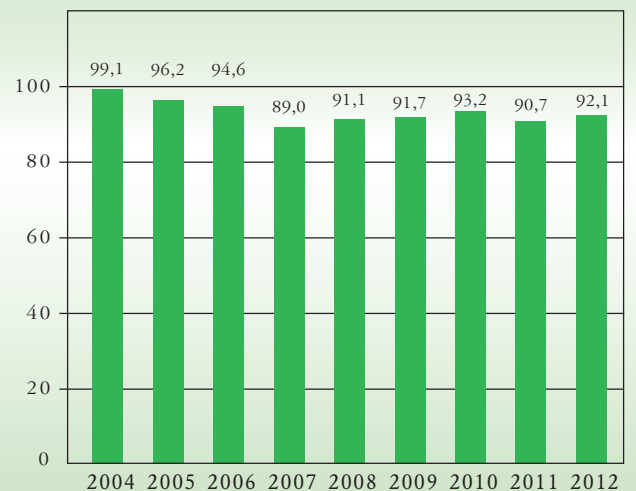
Lihakunnan tuloksen kehitys 2004 - 2012

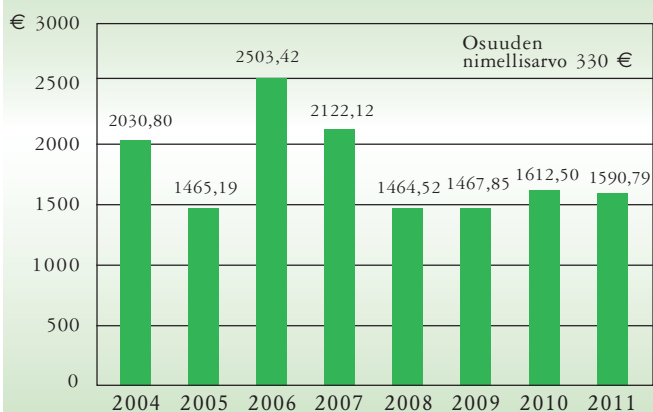
Lihakunnan taseen kehitys 2004 - 2012

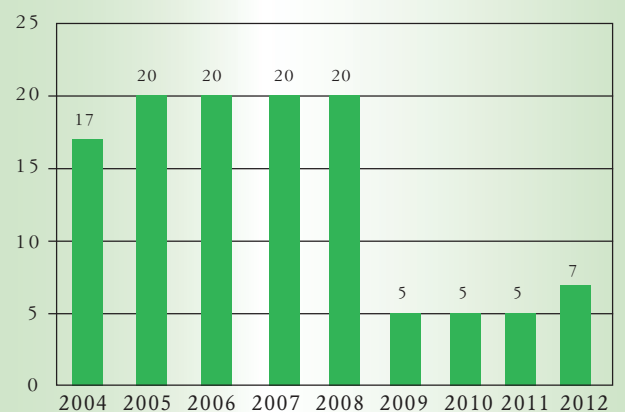
Lihakunnan omavaraisuusluvut 2004 - 2012 (%)

Lihakunnan osuuskorot verotuksessa 2004 - 2011

Lihakunnan osuuspääoman koron kehitys 2004 - 2012 (%)

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Osuuskunnan toiminta

Osuuskunnan tarkoituksena ja toimialana on jäsenten maatalouden tukemiseksi harjoittaa teuraskarjan hankintaa, teurastamotoimintaa ja lihanjalostusta itse ja/tai tytär- tai osakkuusyritysten välityksellä sekä muutoinkin tukea ja kehittää jäsentensä lihantuotantoa. Osuuskunta voi toimialan puitteissa laajentaa liiketoimintaansa muille maa- ja karjataloutta edistäville, tukeville ja palveleville aloille.

Osuuskunnan omistajina 31.12.2012 oli 3691 jäsentä ja heillä sääntöjen mukaisia osuuksia 47.896 kpl.

Lihakunnan osakkuusyhtiöt ovat Atria Oyj (Lihakunnan osuus osakkeista 27,80 % ja äänistä 39,64 %), Kiinteistö Oy Rehukanava (50 %), Oy Feedmix Ab (20,3 %), Kiinteistö Oy Itkanmäki (41 %) ja rehuyhtiö A-Rehu Oy (20 %).

Osuuskunnan lihanhankinnan hoiti Atria Oyj:n tytäryhtiö A-Tuottajat Oy. Toimitusjohtaja on yhteinen Itikka osuuskunnan kanssa ja muuta henkilöstöä Lihakunnalla on kaksi. Lihakunnan henkilöstö hoiti ostopalvelusopimuksella myös Best-In Oy:n, Oy Feedmix Ab:n ja Kiinteistö Oy Rehukanavan taloushallinnon.

Lihakunnan toiminta keskittyi jäsensuhteiden ja sijoitusten hoitoon sekä lihanhankintaa tukeviin toimintoihin.

Lihakunnan edustajiston vaalit pidettiin 1.2.–8.5.2012 välisenä aikana. Vaaleissa valittiin 60 edustajiston jäsentä. Uuden edustajiston nelivuotinen toimikausi alkoi 8.6.2012 ja se kokoontui ensimmäisen kerran koulutuksen ja ylimääräiseen kokoukseen Kuopioon 6.–7.11.2012.

Lihakunnan hallintoneuvosto erotti hallituksen kokouksessaan 18.12.2012 ja valitsi uuden hallituksen. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Juha Partanen, varapuheenjohtajaksi Ari Pirkola ja hallituksen muut jäsenet olivat Veli Hyttinen, Vuokko Leivonen, Teuvo Mutanen ja Juho Tervonen. Samassa kokouksessa hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajaksi edelleen Ari Variksen ja varapuheenjohtajaksi Pekka Ojalan.

Heti vuoden 2013 alussa 35 edustajiston jäsentä vaati koolle ylimääräistä edustajiston kokousta ja tästä hallitus veti omat johtopäätökset ja jätti eropyynnön 16.1.2013.

Osuuskunnan taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

	2012 (12 kk)	2011 (12 kk)
Liiketoiminnan tuotot (1.000 €)	197,6	199,7
Liikevoitto (1.000 €)	-709,6	-662,5
Rahoitustuotot ja -kulut (1.000 €)	1723,1	1 979,5
Tulos ennen satunnaisia eriä (1.000 €)	1 013,5	1 317,0
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1 013,5	1 317,0
Oman pääoman tuotto (ROE) %	1,4	1,9
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) %	1,4	1,8
Omavaraisuusaste %	92,1	90,7
Henkilöstön määrä keskimäärin	2	2

Liiketoiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset

Atria Oyj maksoi osinkoa keväällä 2012 0,20 euroa/osake ja tästä johtuen rahoitustuotot jäivät alhaisemmaksi kuin vuonna 2011.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen sekä arvio tulevasta kehityksestä

Lihakunnan edustajisto piti ylimääräisen edustajiston kokouksen Kuopiossa 11.2.2013, jossa hallintoneuvosto erotettiin ja valittiin uusi. Hallintoneuvosto kokoontui välittömästi ja valitsi puheenjohtajakseen Hannu Hyryn ja varapuheenjohtajaksi Jukka Kaikkosen. Samassa kokouksessa hallintoneuvosto valitsi uuden hallituksen eronneen tilalle. Hallintoneuvosto kokoontui myös 21.2.2013 ja teki vielä muutoksia hallituksen kokoonpanoon. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Timo Komulainen ja varapuheenjohtajaksi Jyrki Rantsi ja hallituksen muut jäsenet ovat Veli Hyttinen, Pasi Korhonen, Mika Niku ja Risto Sairanen.

Hallinnon muutoksilla on hyvin vähäiset vaikutukset Lihakunnan taloudelliseen tilanteeseen, varsinaiseen toimintaan sekä jäsenasioiden hoitoon.

Lihakunta täyttää 110 vuotta vuonna 2013 ja järjestää kesällä tuottajille avoimia grilli-iltoja yhteistyössä A-Tuottajat Oy:n kanssa.

Atria Oyj:n hallitus on esittänyt maksettavaksi osinkoa 0,22 euroa/osake vuodelta 2012 ja tämä tulisi nostamaan tilikauden 2013 rahoitustuottoja.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Osuuskunnan toiminnan ja talouden riskit koostuvat pääosin Atria Oyj:n ja A-Rehu Oy:n toiminnan ja tuloksen kehityksestä.

Hallituksen ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Hallitus esittää kertyneen ylijäämän 7.545.244,09 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 1.013.530,45 euroa, käytettäväksi seuraavasti:

- vararahastoon siirretään 2.203.979,46 euroa
- tilikauden alun maksetulle osuuspääomalle maksetaan korkoa 7 prosenttia
- loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätileille

Tiedot osuuskunnan hallituksesta, toimitusjohtajasta ja tilintarkastajista ovat sivulla 10.

JÄSENISTÖ JA HALLINTO

JÄSENISTÖ

Toimintavuoden lopussa 31.12.2012 Lihakunnalla oli 3691 jäsentä ja heillä oli osuuksia yhteensä 47.896 kappaletta.

EDUSTAJISTO

Lihakunnan edustajiston varsinainen kokous pidettiin Kuopiossa 18.4.2012. Kokouksen puheenjohtajana toimi Hannu Hyry Kalajoelta ja sihteerinä Kari Lehto Pellervo-Seurasta.

Edustajiston kokoonpano oli tilikauden lopussa seuraava:

SAVO (19 edustajaa)

Hakkarainen Ari	Juankoski
Hakulinen Lahja	Pielavesi
Huttunen Kaisa	Kiuruvesi
Jääskeläinen Juhani	Iisalmi
Kaikkonen Jukka	Nilsä
Kankkunen Keijo	Leppävirta
Kumpulainen Tuomo	Vieremä
Kurtelius Lauri	Sonkajärvi
Leskinen Jari	Kuopio
Liimatainen Mirva	Tervo
Nieminen Juha	Kiuruvesi
Nousiainen Markus	Pielavesi
Pakarinen Harri	Rautalampi
Pekkarinen Ville	Kuopio
Pöyhönen Ari	Suonenjoki
Rantsi Jyrki	Lapinlahti
Toivanen Sakari	Juankoski
Toivonen Lauri	Kiuruvesi
Ylönen Vivili	Pieksämäki

POHJOIS-KARJALA (9 edustajaa)

Eronen Minna	Kitee
Kokkonen Pekka	Juuka
Miettinen Asko	Joensuu
Rautiainen Mika	Tohmajärvi
Ruokolainen Antti	Nurmes
Saikkonen Otto	Tohmajärvi
Sarasoja Esa	Valtimo
Tanskanen Juha	Polvijärvi
Varis Matti	Liperi

KAINUU (5 edustajaa)

Kinnunen Tero	Hyrynsalmi
Korhonen Pasi	Sotkamo
Kärnä Antero	Kuhmo
Moilanen Heikki	Suomussalmi
Ronkainen Markku	Paltamo

POHJANMAA (12 edustajaa)

Erkkilä Ossi	Nivala
Hallikainen Pekka	Oulu
Halonen Jyrki	Reisjärvi
Holopainen Päivi	Kärsämäki
Hyry Hannu	Kalajoki
Karjalainen Esa	Vaala
Kyllönen Hannu	Pyhäjärvi
Ojantakanen Jukka	Siikalatva
Rikkola Jaakko	Utajärvi
Ruuttula Merja	Sievi
Röning Susanna	Pyhäjoki
Törmikoski Jari	Raahe

ROVANIEMI (9 edustajaa)

Kannala Timo	Ylitornio
Kostamo Matti	Kemijärvi
Määttä Auvo	Kuusamo
Neitola Pentti	Sodankylä
Piekkari Marko	Kittilä
Posio Marko	Posio
Pöykkö Matti	Rovaniemi
Söderström Anne-Mari	Tornio
Turpeinen Juha	Taivalkoski

KESKI- JA KAAKKOIS-SUOMI (6 edustajaa)

Heinonen Jukka	Sysmä
Hippala Matti	Kotka
Jalkanen-Kangas Arja	Konnevesi
Kauppinen Pekka	Hankasalmi
Parvinen Vesa	Parikkala
Sairanen Risto	Luumäki

HALLINTONEUVOSTO

Kokoonpano tilikauden lopussa:

Ari Varis	Pyhäjärvi
puheenjohtaja	
Juha Partanen	Pielavesi
varapuheenjohtaja	
(18.12.2012 saakka)	
Pekka Ojala	Kuusamo
varapuheenjohtaja	
(18.12.2012 alkaen)	
Janne Haatainen	Leppävirta
Tiina Hyvönen	Vieremä
Timo Hyvönen	Sotkamo
Hannu Kananen	Kuopio
Markku Koivumäki	Suomussalmi
Merja Korpi	Ylitornio
(18.12.2012 saakka)	
Ari Lajunen	Tohmajärvi
Maire Leinonen	Tyrnävä
Vuokko Leivonen	Viitasaari
(18.4.2012–18.12.2012)	
Päivi Lukkarinen	Pielavesi
Jukka Mikkonen	Nurmes
Asmo Mikonsaari	Lappeenranta
Teuvo Mutanen	Polvijärvi
(18.12.2012 saakka)	
Mika Niku	Haapavesi
Ari Pirkola	Pyhäjoki
(18.12.2012 saakka)	
Kari Ryösö	Lappeenranta
(18.4.2012 saakka)	
Tuomo Saahkari	Sodankylä
Jouko Suhonen	Joroinen

Hallintoneuvoston kokoonpano edustajiston kokouksessa 18.4.2013

Vasemmalta oikealle yläry: Söderström Anne-Mari, Saahkari Tuomo, Kumpulainen Tuomo, Parvinen Vesa, Ojantakanen Jukka, Ruuttula Merja, Suhonen Jouko, Leinonen Maire, Ojala Pekka, Pöyhönen Ari, Leskinen Jari, Kempainen Jouni ja Toivonen Lauri. Edessä istumassa Varis Matti, Hartikainen Sanna, Kaikkonen Jukka (vpj), Hyry Hannu (pj), Reijo Flink ja Kokkonen Pekka. Kuvasta puuttuvat Moilanen Heikki ja Lajunen Ari.

HALLITUS

1.1.–18.12.2012	18.12.2012–11.2.2013	11.2.–21.2.2013	21.2.2013–
Timo Komulainen (puheenjohtaja)	Juha Partanen (puheenjohtaja)	Timo Komulainen (puheenjohtaja)	Timo Komulainen (puheenjohtaja)
Tomi Toivanen (varapuheenjohtaja)	Ari Pirkola (varapuheenjohtaja)	Ari Pirkola (varapuheenjohtaja)	Jyrki Rantsi (varapuheenjohtaja)
Tuomo Heikkilä	Veli Hyttinen	Veli Hyttinen	Veli Hyttinen
Veli Hyttinen	Vuokko Leivonen	Pekka Parikka	Pasi Korhonen
Pekka Parikka	Teuvo Mutanen	Jyrki Rantsi	Mika Niku
Juho Tervonen	Juho Tervonen	Juho Tervonen	Risto Sairanen

Kertomusvuoden aikana hallitus kokoon-
tui 8 kertaa ja sen pöytäkirjoihin merkittiin
105 pykälää. Hallituksen ja hallintoneuvos-
ton sihteerinä on toiminut talouspäällik-
kö Sanna Hartikainen. Yllä on Lihakunnan
hallituksen kokoonpano alkaen vuoden
2012 alusta ja siinä tapahtuneet muutok-
set päivämäärään 21.2.2013 asti.

TOIMITUSJOHTAJA

Reijo Flink, agrologi, Seinäjoki

VARSINAISET TILINTARKASTAJAT

Pekka Loikkanen, KHT
Arja Ylönen, KHT

VARATILINTARKASTAJAT

PricewaterhouseCoopers Oy
Seppo Tervonen, KHT

HALLINNON TARKASTAJAT

Jukka Heinonen Sysmä
Matti Kuittinen Nurmes
Jouni Kemppainen Ristijärvi
Sakari Mölläri Rovaniemi

Varalla:

Jorma Keränen Muhos
Juha Nieminen Kiuruvesi

EDUSTAJAT OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Atria Oyj:n hallituksessa

Timo Komulainen, Nurmes
varapuheenjohtaja
Tuomo Heikkilä, Kalajoki

Atria Oyj:n hallintoneuvostossa

Ari Pirkola, puheenjohtaja, Pyhäjoki
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Teuvo Mutanen, Polvijärvi

Mika Niku, Haapavesi
Pekka Parikka, Kotka
Juha Partanen, Pielavesi
Juho Tervonen, Paltamo
Tomi Toivanen, Siilinjärvi

A-Rehu Oy:n hallituksessa

Timo Komulainen, Nurmes
puheenjohtaja
Reijo Flink, Seinäjoki

Oy Feedmix Ab:n hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki
puheenjohtaja
Timo Komulainen, Nurmes

Kiinteistö Oy Itkanmäen hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki,
puheenjohtaja

Kiinteistö Oy Rehukanavan hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki
puheenjohtaja
Timo Komulainen, Nurmes
Sanna Hartikainen, Kuopio

A-TUOTTAJAT OY:N HALLITUKSESSA

Timo Komulainen, Nurmes
puheenjohtaja
Juho Tervonen, Paltamo

Lihakunnan hallintoa kuvattuna edustajiston kokouksen yhteydessä 18.4.2013.

Yläriviltä vasemmalta oikealle hallituksen jäsenet Sairanen Risto, Niku Mika, Korhonen Pasi, Hyttinen Veli ja Rantsi Jyrki. Alarivillä vasemmalta oikealle hallituksen ja hallintoneuvoston sihteerit/talouspäällikkö Hartikainen Sanna, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Kaikkonen Jukka, hallituksen puheenjohtaja Komulainen Timo, hallintoneuvoston puheenjohtaja Hyry Hannu sekä toimitusjohtaja Flink Reijo.

TULOSLASKELMA

EUR		I.I.-31.12.2012	I.I.-31.12.2011
	Liite		
LIKEVAIHTO		0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	2.1	197 577	199 734
Henkilöstökulut yhteensä	2.2	-386 759	-356 470
Liiketoiminnan muut kulut		-479 896	-457 142
Poistot	2.3	-40 515	-48 618
LIKEVOITTO		-709 593	-662 497
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2.4	1 723 123	1 979 517
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		1 013 530	1 317 020
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		1 013 530	1 317 020
Tuloverot		0	0
TILIKAUDEN VOITTO		1 013 530	1 317 020

TASE

EUR	Liite	31.12.2012	31.12.2011
Vastaavaa			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	3.1		
Atk-ohjelmat		0	40 515
Aineelliset hyödykkeet	3.2		
Maa- ja vesialueet		1 903 604	1 903 604
Sijoitukset	3.3		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		71 055 394	71 055 394
Muut osakkeet ja osuudet		113 081	113 081
Sijoitukset yhteensä		71 168 476	71 168 476
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3.4	3 880 109	4 918 760
Rahat ja pankkisaamiset		426 883	253 567
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>77 379 071</u>	<u>78 284 922</u>
Vastattavaa			
OMA PÄÄOMA	3.5		
Osuuspääoma		8 819 517	9 062 194
Vararahasto		54 927 927	46 042 590
Edellisten vuosien ylijäämä		6 531 714	14 560 220
Tilikauden ylijäämä		1 013 530	1 317 020
Oma pääoma yhteensä		71 292 688	70 982 025
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3.6	4 006 567	5 522 423
Lyhytaikaiset velat yhteensä	3.7	2 079 815	1 780 474
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>77 379 071</u>	<u>78 284 922</u>

RAHOITUSLASKELMA

EUR

	2012	2011
Liiketoiminnan rahavirta		
Myynnistä saadut maksut	929	-32
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	197 577	199 734
Maksut liiketoiminnan kuluista	-547 837	-802 180
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-349 330	-602 478
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1 10 682	-98 221
Saadut korot liiketoiminnasta	38 482	69 751
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 571 799	1 864 749
Maksetut välittömät verot	0	0
Liiketoiminnan rahavirta ennen satunnaisia eriä	1 150 269	1 233 801
Omistusyhteisyritysten saamis- ja velkaerien rahavirta	1 051 465	-764 884
Liiketoiminnan rahavirta (A)	2 201 734	468 917
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0	0
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	-2 319 630
Saadut osingot sijoituksista	212 124	140 764
Investointien rahavirta (B)	212 124	-2 178 866
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot ja takaisinmaksut	-1 537 676	2 638 609
Maksetun osuuspääoman muutokset tilikaudella	-242 678	-325 429
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako	-460 189	-471 079
Rahoituksen rahavirta (C)	-2 240 542	1 842 101
Rahavarojen muutos (A + B + C)	173 316	132 152
Rahavarat tilikauden alussa	253 567	121 415
Rahavarat tilikauden lopussa	426 883	253 567
Rahavarojen muutos	173 316	132 152

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

I. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Yleiset tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien säädösten ja muiden määräysten mukaisesti (FAS).

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen välittömään hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistot tehdään seuraavan poistosuunnitelman mukaisesti:

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet 3 v

Sijoitusten arvostus

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat julkisesti noteerattujen yhtiöiden osakkeet on arvostettu hankintamenoa. Lihakunnan hallituksen mukaan Atria Oyj:n osakkeet ovat pitkäaikainen strateginen sijoitus, jossa tietyn hetken markkina-arvolla ei ole vaikutusta sen kirjanpitokäsittelyyn ja mikäli yhtiö haluaisi luopua merkittävästi omistuksestaan (27,80 %), olisi hinta pörssikurssia korkeampi. Lisäksi Lihakunnan omistamia äänivaltaisia KIL-sarjan osakkeita ei noteerata pörssissä, joten niiden markkina-arvoa ei tiedetä. On oletettavaa, että niiden arvo on merkittävästi A-osakkeiden arvoa korkeampi.

Osakkeiden kirjanpitoarvo 31.12.2012 oli 67.756.093,49 euroa.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot eivät sisällä merkittäviä eriä ja ne on kirjattu vuosikuluksi tilikaudelle.

Eläkemenot

Henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakutusyhtiössä.

Tuloksen vertailukelpoisuus

Tilikaudet ovat vertailukelpoisia keskenään.

Valuuttamääräiset erät

Yhtiöllä ei ole valuuttamääräisiä velkoja tai saatavia.

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT (1 000 €)

	2012	2011
2.1 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Vuokratuotot	95	92
Palveluveloitustuotot	99	102
Tuotot poistetuista saamisista	3	6
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	198	200
2.2 HENKILÖSTÖKULUT		
Hallintoelinten palkat ja palkkiot	267	256
Työntekijöiden palkat	92	114
Eläkevakuutusmaksut	24	-18
Muut lakisääteiset sos.kulut	4	4
Henkilöstökulut yhteensä	387	356
Tilikauden aikana Lihakunnan palveluksessa oli henkilöitä keskimäärin	2	2
2.3 POISTOT		
Poistot aineettomista hyödykkeistä	41	49
2.4 RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT		
Osinkotuotot omistusyhteisyrityksissä	1 767	1 988
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	17	17
Korkotuotot	38	70
Muut rahoitustuotot	9	0
Korkokulut	108	96
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 723	1 980

3. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT (1 000 €)

3.1 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
ATK-ohjelmat	41	89
Hankintameno l.l.	0	0
Lisäykset	-41	-49
Tilikauden poisto	0	41
Kirjanpitoarvo 31.12.		
3.2 AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Tontit		
Hankintameno l.l.	1 904	1 904
Vähennykset/Lisäykset	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 904	1 904

3.3 SIIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet

			Kirjanpitoarvo 2012	Kirjanpitoarvo 2011
Osakkuusyhtiöosakkeet	Osakkeet, kpl	Osakkuus yhtiössä, %		
Atria Oyj	7 858 997	27,8	67 756	67 756
A-Rehu Oyj	220	20	220	220
Kiinteistö Oy Rehukanava	300	50	300	300
Oy Feedmix Ab	362	20,3	729	729
Kiinteistö Oy Itkanmäki	41	41	2 050	2 050
A-Tuottajat Oy	108 416	1	1	1
Pohjanmaan Teurastamo Oy			8	8
Muut osakkeet ja osuudet			104	104
Osakkeet ja osuudet yhteensä			71 168	71 168

3.4 SAAMISET

Saamiset omistusyhteisyrityksiltä

	2012	2011
Lainasaamiset	3 648	3 886
Muut saamiset	185	998
Yhteensä	3 833	4 885
Muut saamiset	9	5
Siirtosaamiset	38	29
Yhteensä	47	34
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 880	4 919

3.5 OMA PÄÄOMA

Osuuspääoma		
Osuuspääoma l.l.	9 062	9 388
Osuuspääoman lisäys	273	401
Osuuspääoman vähennys	0	0
maksettu edell.tilikaudella eronneille	318	328
maksettu tilikaudella erotetuille ja eronneille	198	398
Osuuspääoma 31.12.	8 820	9 062
- josta tilikaudella eronneiden osuus	433	318
Osuusmaksua perimättä	6 986	6 765
Koko osuuspääoma 31.12.	15 806	15 827
Rahastot		
Vararahasto l.l.	46 043	44 079
Käyttörahasosta	0	0
Ed.tilikauden ylijäämästä	8 885	1 963
Vararahasto 31.12.	54 928	46 043
Ylijäämä		
Ylijäämä edellisiltä vuosilta l.l.	15 877	16 995
Siirto rahastoon	-8 885	-1 963
Osuuspääoman koron maksuun	-460	-471
Edellisien tilikausien muutokset	0	0
Ylijäämä edellisiltä vuosilta 31.12.	6 532	14 560
Tilikauden ylijäämä	1 014	1 317
Oma pääoma 31.12.	71 293	70 982

3.6 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta	3 771	5 314
Muut pitkäaikaiset velat	235	208
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	4 007	5 522

3.7 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikaisten velkojen 2013		
lyhennykset	1 543	1 543
Ostovelat	339	25
Siirtovelat	66	83
Muut velat	132	129
Yhteensä	2 080	1 780
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2 080	1 780

4. LIITETIEDOT VAKUUKSISTA, VASTUUSITOUMUKSISTA JA MUISTA VASTUISTA

4.1 VASTUUT JA VAKUUDET

Kuittaamattomuussitoumukset osuusmaksuista	1 212	1 212
A-Tuottajat Oy:n laskusaatavien takaus/Pohjola Pankki Oyj	9 280	0

4.2 KIINNITYKSET

Kiinteistökiinnitykset		
Atria Oyj:n hallussa vapaana olevat haltijavelkakirjat	11 127	11 127

YLIJÄÄMÄN KÄSITTELY

Hallitus esittää kertyneen ylijäämän 7.545.244,09 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 1.013.530,45 euroa, käytettäväksi seuraavasti:

- vararahastoon siirretään 2.203.979,46 euroa
- tilikauden alun maksetulle osuuspääomalle maksetaan korkoa 7 prosenttia
- loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätilille

Tämän toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen sekä rahoituslaskelman esitämme hallintoneuvostolle ja edelleen edustajiston kokouksessa käsiteltäväksi.

Kuopiossa 26. maaliskuuta 2013

Timo Komulainen

Veli Hyttinen

Pasi Korhonen

Mika Niku

Jyrki Rantsi

Risto Sairanen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 27. maaliskuuta 2013

Pekka Loikkanen, KHT

Arja Ylönen, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lihakunnan edustajistolle

Olemme tilintarkastaneet Lihakunnan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2012 - 31.12.2012. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus osuuskuntaa kohtaan, taikka rikkoneet osuuskuntalakia tai osuuskunnan sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on osuuskunnassa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet, mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon osuuskunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Kuopiossa 27. päivänä maaliskuuta 2013

Pekka Loikkanen, KHT

Arja Ylönen, KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Lihakunnan hallintoneuvosto on tänään käsitellyt hallituksen kertomuksen vuoden 2012 toiminnasta. Hallintoneuvosto on yksimielisesti hyväksynyt sen sääntöjen mukaisesti edustajistolle esitettäväksi.

Hallintoneuvosto päätti yhtyä hallituksen ehdotukseen kertyneen ylijäämän 7.545.244,09 euroa, josta tilivuoden tilikauden ylijäämä on 1.013.530,45 euroa, käyttämisestä seuraavasti

- vararahastoon siirretään 2.203.979,46 euroa
- tilikauden alun maksetulle osuuspääomalle maksetaan korkoa 7 prosenttia
- loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätilille

Tämän toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen sekä rahoituslaskelman esitämme edustajiston kokouksessa käsiteltäväksi.

Kuopiossa 8. päivänä huhtikuuta 2013

Hannu Hyry
puheenjohtaja

Sanna Hartikainen
sihteeri

ATRIA OYJ:N TOIMINNASTA

Onnistuimme hyvin perustan vahvistamisessa

Atrian tulos moninkertaistui edellisvuoden noin 8 miljoonasta eurosta noin 30 miljoonaan euroon. Liikevaihdon kasvu sen sijaan oli maltillista: noin 1.302 miljoonasta eurosta 1.343,6 miljoonaan euroon. Kehitys selittyy Atria strategisella valinnalla. Atrialla ehdoton painopiste kaikessa toiminnassa on ollut kannattavuuden parantaminen jopa kasvun kustannuksella. Kasvulle on aikansa ja mahdollisuutensa, kunhan kannattavuuden perusta on kunnossa. Tätä perustaa pystyimme vahvistamaan tuntuvasti. Kannattavuuden parantumisen avaimet olivat Suomessa ja Venäjällä. Suomen tulos palautui sille tasolle, jolla se yleensä on ollut. Venäjällä tappiot pienentyivät merkittävästi. Sen sijaan Ruotsissa ja Tanskassa koko vuosi meni hinnoitteluväntöjen kanssa: kohonneita raaka-ainehintoja vietiin useampaan kertaan myyntihintoihin, mutta emme onnistuneet asiakasneuvotteluissa saamaan hintoja nousemaan riittävällä nopeudella. Virossa myynnin kehitys jäi tavoitteistamme ja tehtaittemme käyttöaste liian matalaksi. Baltiassa tarvitsemme lisää tonneja ja euroja.

Atria-konsernin liikevoitto kasvoi merkittävästi vuonna 2012 edellisvuodesta. Erityisen tyytyväinen toimitusjohtaja Juha Gröhn on Atria Suomen tulospäätökseen. Atria Suomen tulos on nyt sillä tasolla, jolla sen kuuluukin olla.

Raaka-ainemarkkinat eivät vakiintuneetkaan

Raaka-ainemarkkinoiden tilanne oli vuonna 2012 jälleen kerran yllätyksellinen. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla näytti jo siltä, että hintatasot ovat vakiintumassa ja markkinatilanne viljan ja lihan osalta tasaantumassa. Alkukesästä viljan ja soijan hinta kääntyi nousuun kaikkialla maailmassa, kun ensin koottiin satoennusteita ja myöhemmin varsinaista satoa. Viljan ja rehujen kallistuminen tarkoitti voimakasta lihan tuotantokustannusten nousua maataloilla. Loppuvuosi olikin sopeutumisen aikaa uuteen kustannustasoon koko elintarvikeketjussa. Suomessa Atrian liiketoiminnasta erittäin merkittävä osa on tuoreen lihan kauppaa. Lisäksi Atria-merkin liharaaka-aineen kotimaisuuslupaus on ehdoton 100 prosenttia. Näistä syistä alkutuotannon jatkuvuudella ja kehityksellä Suomessa

on korostuneen tärkeä merkitys.

Venäjän markkinoilla käänteet olivat nopeita. Nyt nopeus koettiin sianlihan alkutuotannossa. Teuraaksi myytävien sikojen markkinahinta aleni syyskuun alusta vuoden loppuun noin 30 prosenttia. Hinta-kehitys oli siis päinvastainen kuin yleensä maailmanmarkkinoilla. Syynä kehitykseen oli kasvanut tuotanto, riittämätön teurastus- ja leikkaamokapasiteetti Venäjän alueella sekä loppuvuoden aikana lisääntynyt tuonti. Atria Venäjän käyttämästä raaka-aineesta valtaosa on tuontilihaa, muun muassa Suomesta. Atrialla ei ole Venäjällä omaa teurastamoa tai leikkaamoa.

"Atria ykköseksi" -strategiassa korostuu kannattavuuden ohella terve kasvu

Atria tarvitsee kannattavuuden ohella ja myös kannattavuuden parantamiseksi kas-

vua. Pelkällä tehostamisella ja säästämällä emme menesty, vaikka tuottavuusajattelu ja tuottavuutta parantavat toimet ovatkin tärkeitä. Meidän on oltava entistä parempia kaupanteossa asiakkaidemme kanssa. Meidän on johdettava tuoteryhmiämme paremmin kuluttajien ja asiakkaidemme toiveita noudattaen. Voimme tulla ykköseksi vain paremman tuottavuuden, kaupallisen erinomaisuuden ja Atrian oman toimintamallin kautta – ja vielä niin, että toteutamme nämä kolme teemaa samanaikaisesti.

Strategian ytimeen on nostettu myös uusi atrialainen toimintatapa ja -kulttuuri.

Jo nykyisellään Atria on varsin monimuotoinen yritys, katsotaanpa asiaa toiminnan maantieteellisen laajuuden, tuoteryhmien moninaisuuden, asiakkaiden lukumää-

rän, jakelureittien tai vaikkapa henkilöstön määrän perusteella. Lisäksi eri alueiden ruokamarkkinoiden muuttuminen yhä monimutkaisemmiksi ja nopeasykkeisemmiksi pyrkivät edelleen hajautamaan Atrian toimintaa. Tällaisessa toimintaympäristössä tarvitsemme Atrian sisälle yhteisen perustan ja tavan, jolla me atrialaiset toimimme. Vahva yhteinen perusta antaa meille niin yksilöinä kuin ryhmänäkin enemmän varmuutta, vapautta ja mahdollisuuksia onnistua. Yhteiseen perustaan kuuluu esimerkiksi vastuullisuus. Emme kuitenkaan myy vastuullisuutta, vaan vastuullisesti tehtyä ruokaa.

Vuonna 2012 teimme paljon ja määrätietoisesti töitä tuloksemme, toimintamme ja tulevaisuuden edellytyksiemme parantamiseksi. Onnistuimme työssämme hyvin. Otimme monta askelta kohti uutta, Atria ykköseksi -tavoitetta. Haluankin kiittää kaikkia atrialaisia ja yhteistyökumppaneitamme onnistuneesta yhteistyöstä kuluttajien, asiakkaidemme, osakkaidemme ja yhtiömme hyväksi.

Seinäjoella, helmikuussa 2013

Juha Gröhn
toimitusjohtaja
Atria Oyj

Atria-konsernin vuosi 2012 tiivistetysti

- Atria-konsernin koko vuoden liikevaihto kasvoi 1.343,6 miljoonaan euroon, +3,2 % edellisvuodesta
- Valtaosa kasvusta tuli Atria Suomen alueella
- Koko vuoden liikevoitto oli 30,2 miljoonaa euroa, nousua edellisvuodesta 22,2 miljoonaa euroa
- Atria Venäjän ja Atria Baltian liiketappiot pienenivät edellisvuodesta edelleen
- Konsernin omavaraisuusaste oli 41,5 % (39,5 % v. 2011)

Atria-konsernin tunnusluvut

Milj. €	2012	2011	2010	2009
Liikevaihto	1343,6	1301,9	1300,9	1316,0
Liikevoitto	30,2	8,0	9,8	27,5
Liikevoitto-%	2,2	0,6	0,8	2,1
Voitto ennen veroja	18,9	-4,7	0,3	16,5
Osakekohtainen tulos, €	0,35	-0,24	-0,18	0,25

Atria Suomi Oy:n tunnusluvut

Milj. €	2012	2011	2010	2009
Liikevaihto	819,5	793,7	767,8	781,9
Liikevoitto	36,5	19,3	30,7	42,9
Liikevoitto-%	4,5	2,4	4,0	5,5

Uusiutuva Atria

Atria Oyj:n hallitus hyväksyi kesällä 2012 yhtiölle uuden, vuoteen 2015 ulottuvan strategian. Sen avulla Atria pyrkii parantamaan kannattavuuttaan, vauhdittamaan kasvuaan ja nostamaan yhtiön arvoa.

Atria toteuttaa uutta strategiaansa kehittämällä erityisesti toimintansa kolmea ulottuvuutta: kaupallista erinomaisuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta sekä toimintatapa ja -kulttuuria.

Kehittämisen painopisteet ovat yhteisiä kaikille liiketoiminta-alueille. Atrian tavoitteena on olla ykkönen.

- Atrian tavoitteena on olla markkina-johtaja tai vahva kakkonen konsernin yhteisissä ydinliiketoiminnoissa. Näitä ovat leivänpäällistuoeryhmät ja muut lihavalmistteet.
- Tavoitteena on ykkösasema myös paikallisesti vahvoissa liiketoiminnoissa. Näitä ovat esimerkiksi siipikarja- ja valmisruokaliiketoiminnot, Atria Deli ja Sibylla-liiketoiminnot, valitut Private Label -tuotoeryhmät, kuluttajapakattu liha sekä teurastus- ja leikkuutoiminnot.

- Leivänpäällisten ja muiden lihavalmistteiden markkina on suurten volyymien liiketoimintaa. Tämä luo Atrialle kasvumahdollisuuksia.
- Atrialla on pitkä kokemus ja vahvaa osaamista näiden tuotekehityksestä, tuotteistamisesta ja markkinoinnista. Tehokas raaka-aineen hankinta ja suuri teollinen mittakaava tukevat näiden tuotantoa.
- Atrialla on kaikilla liiketoiminta-alueilla kattava, kuluttaja- ja asiakaslähtöinen valikoima leivänpäällisiä ja muita lihavalmistteita. Tämä luo edellytykset myös liiketoiminta-alueiden väliseen yhteistyöhön.

A-TUOTTAJAT OY:N JA A-REHU OY:N TOIMINNASTA

A-Rehulla on tärkeä rooli atrialaisessa lihaketjussa

Suomen lihantuotanto vuonna 2012 oli 381,7 miljoonaa kiloa. Vuoden takaisesta tuotanto laski yhden prosentin. Lihaa kulutettiin 403 miljoonaa kiloa, jossa kasvua yksi prosentti. Lihan tuotannon ja kulutuksen välinen ero kasvoi edelleen viime vuonna omavaraisuuden heikentyessä. Myönteisintä kulutuksen kasvu oli broilerinlihassa (6 %). Si- an- ja naudanlihan kulutus olivat jotakuinkin edellisen vuoden tasossa tuotannon supistuessa 3–4 prosenttia. Broilerin sopimusohjattu tuotantotapa pystyi vastamaan kasvavaan kysyntään.

Atria jalosti kaikesta Suomessa tuotetusta lihasta noin 40 %. Suurin hankintaosuus oli naudanlihassa, 41 %. Koko ketjun kannattavuus oli tärkeimpiä kehityskohteita edelleen vuonna 2012. Atria Suomi onnistui hinnoittelussa, mikä näkyi kasvaneena liikevaihtona ja liikevoittona. Liiketoiminnan kehitys vaikutti myös tilityskykyymme. Yli puolet hinnankorotuksista siirrettiin käytännössä suoraan tuottajahintoihin. Nä- mäkään korotukset eivät täysin riittäneet kattamaan tuotantopanosten hinnannou- sua. Heikko kannattavuus vaivaa erityisesti tuottavuudeltaan alhaisempia tiloja.

A-Tuottajat Oy säilytti markkinaosuutensa punaisessa lihassa lähes edellisen vuoden tasolla. Suurimmat vaikeudet liittyivät por- sas- ja vasikkaväilyksen tasapainoon. Por- sasväilyksen ennustettavuuteen tullaan panostamaan jatkossa entistä enemmän. Tavoitteenamme on, että jokaisella por- saalla olisi jo siemennysvaiheessa tiedos- sa myös loppukasvatuspaikka. A-Tuottajat ja Pohjanmaan Liha välittivät yli 722 000 porsasta, eli 48 % koko maan välitysmää- räst. Vasikoita välitettiin noin 60 000 kpl, joka oli 50,5 % kaikesta vasikkaväilyksestä.

A-Tuottajat Oy:n taloudellinen tilan- ne oli vakaa. Liikevaihto kasvoi 96,3 mil- joonaan euroon ja tulos ennen veroja oli 158 000 euroa. Kulut pysyivät kurissa kul- jetuskustannuksia lukuun ottamatta. Niitä rasittivat kohonneet polttoaineiden hinnat.

Jari Leija aloitti A-Tuottajat Oy:n toimitusjohtajana 1.10.2012, kun Jouko Lahtinen jäi eläk- keelle. A-Rehu Oy:n toimitusjohtajuus siirtyi Leijalle 1.1.2013.

A-Rehu Oy

A-Rehu Oy:n toiminta eteni kertomus- vuonna tavoitteiden mukaisesti. Yhtiön en- sisijaisena tavoitteena on tuoda alalle sel- laisia toimintamalleja ja rehustusratkaisuja, jotka edesauttavat tiloja tuotantopanosten kustannusten hallinnassa. Samalla olem- me omalla kustannustehokkaalla toimin- nallamme hillinneet hintojen nousua re- humarkkinoilla. A-Rehulla on tärkeä rooli myös atrialaisessa lihaketjussa. Ketjun re- hustusta kehittämällä on mahdollista saada erilaistamisesta kilpailuetua lihamarkkinoil- la ja tähän tulemmme jatkossa panostamaan.

Kaikkiaan A-Rehu välitti ja valmisti re- huseoksia sekä komponentteja ja lannoit- teita yhteensä 413 miljoonaa kiloa. Liike- vaihto kipusi 72,6 miljoonaan euroon, jos- sa kasvua oli 14,1 %. Markkinaosuutemme vahvistui edelleen niin nauta- kuin sikare- huissa. Myös vuoden loppupuolella teh- ty rehutytyväisyyskysely antoi positiivista

palautetta tekemisestämme. A-Rehun asi- akkaat ovat tulevaisuuteen uskovia, keski- määräistä nuorempia ja tilat keskimääräistä suurempia. Lihantuotantoon erikoistuneil- ta sika- ja nautatiloilta saimme toimialan parhaan arvosanan ja maitotilojenkin arvio- meistä on parantunut selvästi.

Uusimman investoinnin, Itikka osuuskun- nan ja broilerituottajien yhteishankkeena rakennettavan siipikarjarehutehtaan ra- kennustyöt käynnistyivät vuonna 2012 ja tehdas valmistuu Koskenkorvan vanhan rehutehtaan yhteyteen syksyllä 2013. A- Rehu vuokraa tehtaan ja toimii valmistuk- sen sekä logistiikan operaattorina.

*Jari Leija
toimitusjohtaja
A-Tuottajat Oy, A-Rehu Oy*

AtriaNauta huolehtii kotimaisen naudanlihan hankinnasta Atrialle. Samalla kehitämme ja edistämme suomalaista naudanlihantuotantoa monin eri tavoin yhteistyössä tilojen ja muiden alan toimijoiden kanssa.

Vuonna 2012 naudanlihaa tuotettiin Suomessa noin 80 milj. kiloa. Atrian osuus tästä oli noin 33 milj. kiloa. Uuden teurastamon ylösajo loppuvuodesta vaikutti jonkin verran teurastusmääriin, emmekä päässeet aivan vuoden 2011 tasolle. Välitimme vasikoita lähes 60 000 kappaletta, aavistuksen verran (1,5 %) vähemmän kuin vuonna 2011. Vasikoita oli kohtuullisen runsaasti tarjolla, mutta puute loppukasvatuspaikoista, joka on valtakunnallinen ongelma, rajoitti välitystoimintaa. Ala tarvitsee investointeja loppukasvatuspaikkoihin, mihin uskomme naudanlihan tuotannon parantuneen kannattavuuden innostavan.

Yksi palvelumme laadun mittari on eläinten noutoviiveet. Vuonna 2012 kii-reellisenä ilmoitetut lehmät noudettiin keskimäärin 2,4 päivässä ja kiireettömien teuraslehmien nouto-aika on ollut keskimäärin 5,4 arkipäivää. Tulos on selvästi vuotta 2011 parempi.

Naudanlihan tuotanto Suomessa väheni vuonna 2012. Pääsiallisena syynä oli teurastettujen nautojen keskipainon lasku. Taustalla ovat erityisesti kohonneet rehukustannukset ja sen vaikutukset rehus-tukseen ja ruokintaan. Naudanlihan kysynän edelleen kasvaessa lihan tuonti maa-han jatkoi kasvuaan. Atria jatkoi vuonna 2011 aloittamaansa voimakasta kampan-jointia kotimaisuuden ja suomalaisen lihan ja lihantuotannon puolesta. Markkinointi-viestintä sai sekä kuluttajien että tuottajien keskuudessa erittäin hyvän vastaanoton.

Nautarehujen myynnin kehitys jatkui erittäin vahvana

A-Rehun valmistamien ja markkinoimien nautarehujen ja rehujakeiden myynti jat-kui vahvana. Myynti kasvoi 20 % vuo-teen 2011 verrattuna. Rehujen kilpailu-kyky markkinoilla on hyvä. Tuottajat ovat olleet erittäin tyytyväisiä rehujen laatuun eikä hintakilpailukykyäkään voi ohittaa. A-Rehun merkitys naudanlihan- ja maidon-tuotannon kustannuskehitystä hillitsevänä tekijänä on erittäin vahva.

Vuoden 2012 tärkeimmät nautarehu-uutuudet olivat elävän hiivan tuominen kaikkiin nautatäysrehuihin, Tekno Puolitii-viste ja erilaiset viljaa korvaavat seokset (Viljaseos, Vilja-leikeseos, Leike-kuituseos ja Kokoseos) sekä luomujuomarehu, joka helpottaa erityisesti luomumaitotilojen va-sikoiden saamista mukaan luomulihaketu-juun. Myös erilaisten elintarviketeollisuus-sivutuotteiden hyödyntäminen nau-tarehujen komponentteina jatkui.

Atria panostaa kotimaiseen naudanlihaan

Uuden teurastamon investointi ja raken-taminen käynnistyi vuoden 2012 alussa. Ensimmäiset naudat teurastettiin uudessa teuraslinjassa joulukuun alussa. Lopullises-ti uusi teurastamo valmistuu kevään 2013 aikana. Investointi on osoitus Atrian uskos-ta ja panostuksesta kotimaiseen naudanli-haan ja naudanlihan tuotannon turvaami-seen Suomessa. Aikaisempaa tehokkaampi teurastamo uusine leikkaamoineen antaa meille kilpailukykyä kotimaassa ja kansain-välisiä toimijoita sekä tuontilihaa vastaan. Atrian vahva panostus nautaketjuun nä-kyi myös aktiivisessa nautamarkkinoiden ja markkinoinnin kehityksessä. Lanseera-simme Atria Hienoimman Pihvilihan suo-malaisen kuluttajan saataville vuonna 2012. Jatkamme tätä työtä edelleen. Hienoim-malle ja arvokkaimmalle naudanlihalle on saatava arvoisensa paikka suomalaisessa

kaupassa, ravintoloissa ja kuluttajan ruokapöydässä. Myös luomunaudanlihatuotteiden määrä lisääntyi.

Hyvinvoinnista kannattavuutta

Vuosi 2012 oli tarttuvien eläintautien teemavuosi. Teemavuoden merkeissä kiinnitettiin huomiota eläintautien aiheuttamiin kustannuksiin ja niiden minimoimiseen. Vasikkakasvattamoille alettiin laatia tilakohtaisia tautivastustussuunnitelmia, jotta mittavilta salmonellavahingoilta vältyttäisiin jatkossa. Salmonellavakuutusmaksua ja vakuutuksen omavastuuta korotettiin. Alennetun 10 % omavastuun ehdoksi sovitettiin tilakohtainen tautivastustussuunnitelma. Loppuvuodesta maastamme löydettiin sekä Schmallenbergin virusta että Mykoplasma bovis -bakteereita. Tauteja alettiin välittömästi vastustaa yhteistyössä ETT:n kanssa.

Nasevan terveydenhuoltokäynteillä eläinten hyvinvointia ja terveyttä arvioitiin entistä laajemmin 1.5.2012 alkaen. Käyntien perusteella eläinten hyvinvointi on asiakastiloillamme hyvällä tasolla. Vajaassa 3000 pitopaikassa kirjatuista lähes 350 000 havainnosta 90 % täytti kansallisen terveydenhuollon suositukset ja vain vajaassa prosentissa arvioituista seikois-

ta oli korjaamistarvetta. Lähes puolella tiloista ei havaittu mitään korjattavaa. Runsaasti korjattavia kohteita todettiin muutamalla prosentilla tilakäynneistä. Eläinten terveydenhuoltoa edistetään ensisijaisesti tilan ja sen hoitavan eläinlääkärin tekemällä yhteistyöllä. ETT koordinoi yhteisten pelisääntöjen luomista elinkeinon mainetta nakertavien tilojen kuntoon saattamiseksi. Eläinten hyvinvointia seurataan myös teuras- ja välitystietoihin perustuvan hyvinvointimittarin avulla. Tavoitteet alittavia tiloja ohjataan tilanteen korjaamiseksi. Mittarin perusteella eläinten hyvinvointi on pysynyt vakaana AtriaNauta -ketjussa.

AtriaNauta jatkoi eläinten hyvinvointiin ja tilojen kannattavuuteen liittyvää kehitystyötä yhteistyössä Helsingin yliopiston, MTT:n, Savonia-ammattikorkeakoulun ja useiden muiden tahojen kanssa. Käynnissä olleiden projektien lisäksi rahoitusta haettiin lähes miljoonan euron KESTO-hankeeseen. Ketjuumme valmistui ensimmäinen vasikkakasvattamo, jossa vasikat on jaettu 10 eläimen karsinoihin. Ratkaisun vaikutusta eläinten terveyteen seurataan.

Atria Chicken tuotanto kasvoi vuonna 2012 uuteen ennätykseen. Broilereiden tuotanto ylitti emot mukaan lukien 37 milj. kg, lisäystä edellisvuoteen oli 12 %. Muunnattamot tuottivat haudontamunia n. 28,5 milj. kpl. Tuotantotauot olivat ketjussamme lyhyitä, kesällä noin viikko-puolitoista ja syksyllä viikon pidempiä. Broilereiden päiväkasvut olivat samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, keskimäärin 44,7 grammaa ja keskipaino 1,67 kiloa. Kasvatusaika oli hieman yli 37 päivää. Tuotantoa laajennettiin yhdellä uudella munnittamolla ja muutamalla kasvattamolla.

Hyvinvointidirektiivin mukaisesti kasvatusaloilla aloitettiin eläinsuojelutarkastukset, jotka jatkuvat vielä 2013 vuoden loppuun saakka. Tilakäynneillä läänineläinlääkäri tarkastaa kasvatusosaston olosuhteet. Tarkastettavia asioita ovat mm. valaistus, lämpötila, ilman kosteus, ammoniakki- ja hiilidioksidipitoisuus. Tuottajan tuotantojärjestelmän kuvauksesta tulee käydä ilmi kaikki toimintaan oleellisesti liittyvät tiedot kuten esim. rakennuksen pohjapiirros ja broilereiden käytettävissä oleva pinta-ala sekä tiedot ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmistä ja niille suoritetuista teknisistä tarkastuksista. Lisäksi täytyy kuvata miten toimintaan mahdollisissa ongelmatilanteissa.

Hautomoinvestointi jatkui koko vuoden ajan. Projekti eteni olemassa olevan rakennuksen ehdoilla. Saneerausta tehtiin osasto kerrallaan siten, että ensin purettiin vanhat hautoja- tai kuorijakoneet ja sen jälkeen rakennettiin uutta tilalle. Niinpä hautomolla oli suurimman osan vuodesta kahdenlaisia hautoja- ja kuorijakoneita ja samoin kääntö- ja laskulaitteita. Työvälineitä jouduttiin tekemään paljon poikkeuksellisilla välineillä, mutta työporukan venymisellä siitä selvitettiin. Aikataulut pitivät täydellisesti. Viimeinen osa hautomoinvestoinnista valmistuu keväällä 2013.

Broilerin tuotanto kasvoi Suomessa 6,2 prosenttia ja oli 99,3 milj.kg. Kulutus kasvoi 4,2 prosenttia 92 miljoonaan kiloon.

Kalkkunan tuotanto kasvoi Suomessa 2 prosenttia ja oli 8,1 milj.kg, mutta kulutus laski lähes 5 prosenttia.

AtriaSika -palvelun tehtävänä on eettisesti tuotetun kilpailukykyisen suomalaisen raaka-aineen saannin turvaaminen Atrialle. Tavoitteenamme on, että AtriaSika -ketjuun kuuluvat Suomen menestyvimmat kotieläintilat. Vuonna 2012 Atria hankki 77,8 milj. kg sianlihaa. Määrä laski 8,5 % edellisestä vuodesta. Porsasvälitys pysyi suunnitteen ennallaan ja oli yli 722 000 kpl.

Toukokuussa 2012 uudistimme AtriaSika -tuotantosopimukset ja yksinkertaisimme sopimusliisien rakennetta.

Kehityshankkeilla alaa eteenpäin

Vuonna 2012 käynnistettiin monia kehityshankkeita, joilla pyritään vaikuttamaan lihan laatuun, sianlihan haluttavuuteen ja tuotannon ennustettavuuteen. Vuoden aikana ryhdyttiin tekemään ketjuohjaukseen liittyviä tyhjennyskokeita. Joulukuussa 2012 kerroimme, että lähdemme rakentamaan luomusianlihaketjua.

Syksyllä 2012 järjestimme kaksipäiväisen Sikaseminaarin. FarMeri-risteilyllä tutustuttiin ruotsalaiseen lihasiankasvatukseen ja marraskuussa haettiin uusia ideoita Hannoverin EuroTier-näyttelystä. Kerroimme myös kuluttajille atrialaisesta sianlihantuotannosta, kun Ollikkalan, Kriikkulan, Riekkisen ja Whitgårdin tilat avasivat ovensa yleisölle alkusyksystä 2012.

Päivitetyt tuotannon tavoitteet

Tuotannon avainmittarit määriteltiin AtriaSika -ketjussa uusiksi:

- Lihasian päiväkasvu 1000 g päivässä
- Vieroitettuja porsaita 30 per emakko (tiloista paras neljännes)
- 28 myytyä porsasta emakkoa kohti (tiloista paras neljännes)
- Lihasian rehuhyötysuhde 2,6 ry lisäkasvukiloa kohti

Aiempi tavoite oli 2,7 ry/lisäkasvukilo. Muutos tarkoittaa kolmen euron katerrannusta yhtä lihasikaa kohti. Kaikkien tiedonvaihdoissa mukana olevien porsastuotantotilojen vieroitettujen porsaiden määrä vuodessa parani 0,7 porsasta/emakko, paras neljännes emakkotiloista paransi tuotosta 0,4 porsasta/emakko.

Eläinaineksessa tapahtui paljon

Finnpigistä tuli DanAvlin jälleenmyyjä syksyllä 2012. Samalla AtriaSika -ketjun toiseksi genetiikkalinjaksi tuli tanskalainen DanAvl maatiainen ja yorkshire. Kolmantena rotuna, eli lihasikojen isänä käytettävä karju muuttui myös DanAvl durociksi.

Komponenttiruokinta kasvattaa suosiotaan

A-Rehun sikarehujen myynti kehittyi hyvin. Vaikka sikamäärä maassa laski, kasvatimme myyntiä 10 %. Kasvua toivat erityisesti uudet asiakkaat. Oma teollinen sikarehujen tuotanto ja myynti oli 34 milj. kg, lisäksi soijaa myytiin suoraan tiloille yli 5 milj. kg.

Komponenttiruokintaa kehitettiin edelleen. Tilakokeilla testattiin uusia rehu-komponentteja porsaille, uutuudet tuotiin markkinoille syksyllä 2012 ja alkuvuodesta 2013. Lihasioille on tehty ruokintakokeita uudelailla ruokintakonsepteilla, joissa on tavoitteena vaikuttaa lihan syöntilaatuun ruokinnan kautta. Ruokintamenetelmien kehitys ja tutkimus jatkuu.

Märkärehukomponentteja ostettiin ja myytiin 195 milj. kg, jossa on vähennystä 1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Märkärehuista oli yleisesti pulaa johtuen Altian tuotantomäärien supistumisesta ja meijeri-

riteollisuuden heran jatkojalostuksesta huomaanitarkoituksiin. Rehujen hinnoissa tapahtui historiallisen kova nousu. Soijan hinta nousi 60 % pitkäaikaiseen keskiarvoon verrattuna ja ylitti 600 euron rajan loppuvuonna 2012. Rehuviljan hinta kohosi 25 % vuoden 2012 aikana verrattuna vuoteen 2011.

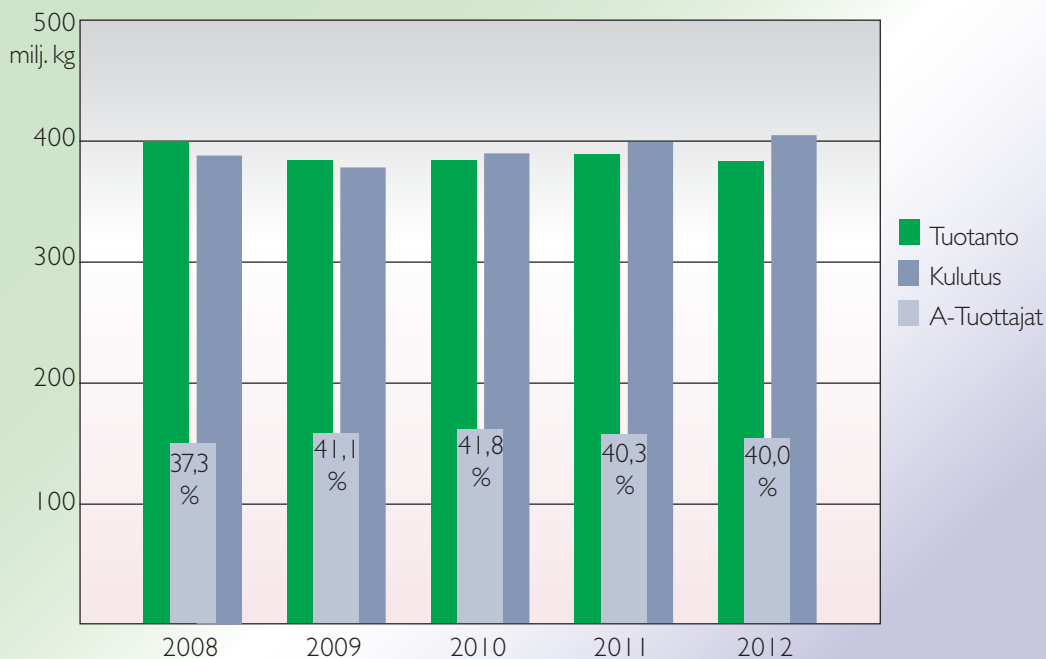
AtriaSika -laatu 2012

Laatu- ja terveydenhuollon panostukset kohdistuivat vuonna 2012 terveydenhuollon kehittämiseksi paremmin koko ketjua palvelevan, läpinäkyvän laatujärjestelmän suuntaan. Työ jatkuu ja odotamme järjestelmän operatiivista käynnistystä vuoden 2013 aikana. Laatujärjestelmä perustuu jo tehtyyn kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän uudistukseen.

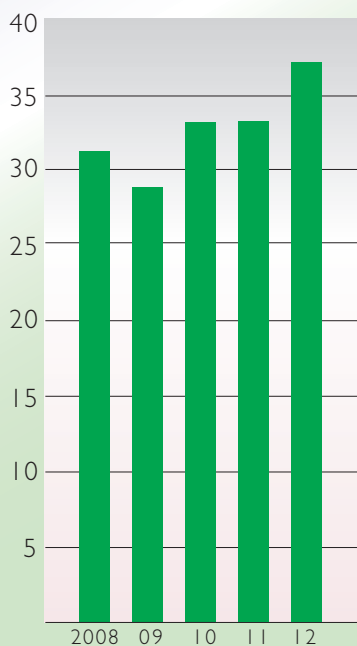
Sikaketjumme terveystilanne oli vakaa. Loppuvuodesta löytyi yhden porsaantuottajan jäljiltä dysenteriatuotteen purkaus, joka levisi alun toiseen kymmeneen lihasikaltaan. Saneeraustyö aloitettiin välittömästi ja se jatkuu vuoden 2013 puolella. Ketjumme porsastuotantosikaloissa oli hyvin vähän yksittäisiä emakoiden, porsaiden sekä lihasikojen välitysporsaiden laatu- ja terveysongelmia. Nämäkin ratkesivat onneksi kehitystoimintojen sekä terveydenhuollon yhteistyön avulla.

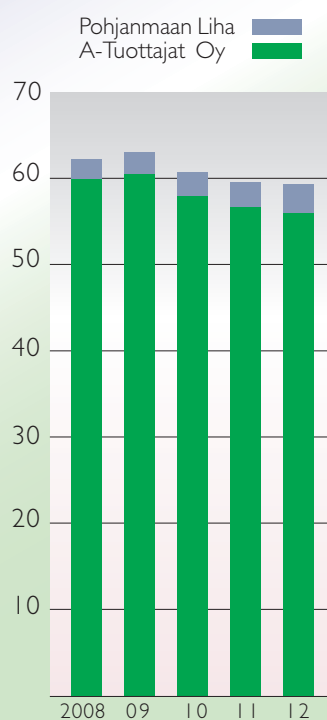
Lihan tuotanto ja kulutus yhteensä Suomessa sekä A-Tuottajat Oy:n hankinta (milj. kg ja % teurastamoiden hankinnasta)

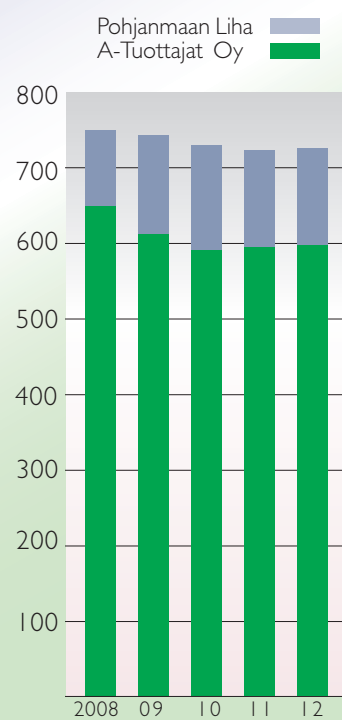
Atria-Chick Oy:n siipikarjanlihan sopimustuotanto (milj. kg)

Vasikkavälitys (1000 kpl)

Porsasvälitys (1000 kpl)

A-TUOTTAJAT OY:N OSAKKEENOMISTAJAT

Atria Oyj
Itikka osuuskunta
Lihakunta
Osuuskunta Pohjanmaan Liha

HALLITUS, TOIMITUSJOHTAJA, TILINTARKASTAJAT

Hallitus

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Timo Komulainen	maanviljelijä, agrologi, Nurmes, hallituksen puheenjohtaja
Esa Kaarto	maanviljelijä, agronomi, Vähäkyrö, hallituksen varapuheenjohtaja
Henrik Holm	maanviljelijä, Uusikaarlepyy
Kjell-Göran Paxal	maanviljelijä, agrologi, Mustasaari
Matti Perälä	johtaja, Nurmo
Pasi Ingalsuo	maanviljelijä, agrologi, Kokkola
Juho Tervonen	maanviljelijä, Paltamo

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Tuomo Heikkilä	maanviljelijä, Kalajoki
Mika Asunmaa	maanviljelijä, Alavus
Tomas Långgård	maanviljelijä, Övermalax
Jan Anderssen	maanviljelijä, Pedersöre
Mika Ala-Fossi	johtaja, Ilmajoki
Juhani Herrala	maanviljelijä, Isojoki
Tomi Toivanen	maanviljelijä, Siilinjärvi

Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Jouko Lahtinen 30.9.2012 saakka, ja Jari Leija aloitti yhtiön toimitusjohtajana 1.10.2012.

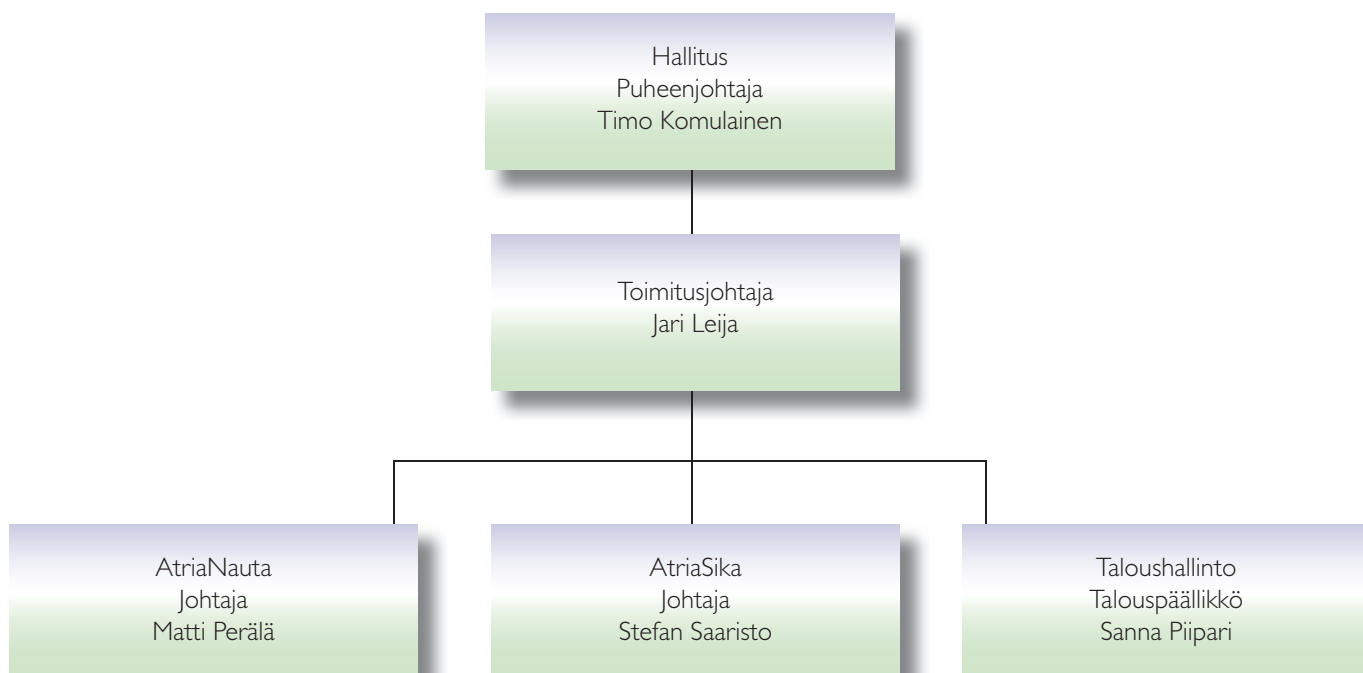
Tilintarkastajat

Juha Wahlroos	KHT
Riitta Ulvinen	KHT

Varatilintarkastaja

PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö, Helsinki

ORGANISAATIO, YLIN JOHTO

TASE, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)	31.12.2012	31.12.2011
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet	12	16
Sijoitukset		
Osakkeet	354	354
Muut sijoitukset	42	42
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	408	412
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset	8 087	17 040
Lyhytaikaiset saamiset	54 120	61 023
Vastaavaa yhteensä	62 614	78 475
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	108	108
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	2 775	2 702
Tilikauden voitto (tappio)	63	72
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 945	2 883
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	45 000	45 000
Lyhytaikainen vieras pääoma	14 669	30 592
Vastattavaa yhteensä	62 614	78 475

TULOSLASKELMA, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
LIKEVAIHTO	96 346	92 330
Liiketoiminnan muut tuotot	368	126
Materiaalit ja palvelut	89 074	85 045
Henkilöstökulut	3 209	2 883
Poistot ja arvonalentumiset	4	5
Liiketoiminnan muut kulut	5 446	5 377
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-1 019	-853
Rahoitustuotot ja -kulut	1 177	926
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	158	72
Satunnaiset erät +/-		
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	158	72
Tuloverot	-96	0
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	63	72

RAHOITUSLASKELMA, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)

	2012	2011
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	111 687	93 650
Muista tuotoista saadut maksut	368	126
Maksut liiketoiminnan kuluista	-104 225	-96 534
Konsernitilin muutos	-9 060	-43 354
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-1 231	-46 112
Maksetut rahoituskulut netto	986	1 341
Maksetut välittömät verot	245	-376
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	0	-45 147
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	45 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	45 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	-147
Rahavarat tilikauden alussa	0	147
Rahavarat tilikauden lopussa	0	0

FINNPIG OY:N TOIMINNASTA

Uusia yhteistyökuvioita asiakkaidemme parhaaksi

Finnpig Oy:n tehtävänä on hankkia omistajiansa A-Tuottajat Oy:n ja HK Agri Oy:n sopimustuottajille parasta mahdollista eläinainesta turvallisesti ja kilpailukykyiseen hintaan. Eläinainesta hankitaan pitkäaikaisin sopimuksin. Eläinaineksen osto on edullisempaa ja laatu parempi kuin oma jalostus pienille markkinoille. Lisäksi eläinaineksen vaihtaminen on mahdollista.

Jalostus

Pohjoismainen sianjalostusyhteistyö purkautui vuoden 2012 lopussa Norsvinin irtisanottua yhteistyösopimuksen Nordic Geneticsin kanssa. Finnpigin osakkuusyhtiö Nordic Genetics menetti merkittävän yorkshire-asiakkaan ja Nordic Genetics päätti lopettaa yorkshire-jalostuksen.

Finnpig neuvotteli vuoden 2012 aikana kaikkien merkittävimpien jalostusorganisaatioiden kanssa yorkshire-rodun hankinnasta. Neuvotteluiden ja selvitysten jälkeen päätimme aloittaa DanAvlin emärotujen tuonnin. Lisäksi päätimme jatkaa yhteistyötä Norsvinin kanssa. Siten Finnpig pystyy tarjoamaan asiakkailleen kaksi emärotupakettia; Norsvinin ja DanAvlin. Molemmat jalostusorganisaatiot ovat pärjänneet kansainvälisessä kilpailussa ja kasvatavat markkinaosuuksiaan. DanAvlin emärotujen tuonnin aloitus mahdollisti myös eläinaineksen toimittajien kilpailuttamisen ja hankintakustannusta voitiin alentaa merkittävästi.

Finnpig oli jo aiemmin päättänyt siirtää käyttämään DanAvlin durocia isärotuna. Ensimmäinen erä duroc-rotuisia keinosiemennyskarjuja tuotiin Suomeen heinäkuussa 2012. Samalla tuotiin myös muutamia DanAvl -maatiais- ja -yorkshirekarjuja keinosiemennyskäyttöön. DanAvlin karjujen siemenen myynti alkoi lokakuussa. Durocin käyttöönotto nostaa lihasikojen lihakuutta ja ruhon arvoa sekä parantaa

lisäkasvua ja rehuhyötysuhdetta. Kun Liha-teollisuuden Tutkimuskeskus vertaili sianlihan syöntilaatua, DanAvlin eläinainesta sai paremman arvosanan kuin suomalainen, ruotsalainen tai norjalainen eläinainesta.

DanAvl myy eläinaineksen jälleenmyyjien kautta. Finnpig päätti hakeutua jälleenmyyjäksi ja hakemus hyväksyttiin syksyllä 2012. Finnpig voi ostaa uudiseläimiä DanAvlin jalostajilta ja siemenannoksia karjuasemilta ja myydä niitä kaikkialle DanAvlin sääntöjen puitteissa. Jälleenmyyjänä Finnpig pääsee seuraamaan eläinainemarkkinoita alan sisältä ja saa käyttöönsä mm. DanAvlin markkinatutkimukset ja myyntitilastot.

Yhteistyö Norsvinin kanssa jatkuu, mutta Nordic Geneticsin yorkshire korvautuu hollantilaisen Topigsin yorkshirella. Topigsin yorkshiren odotetaan nostavan edelleen porsastuotannon tuottavuutta ja parantavan emakoiden kestävyyttä.

Keinosiemennys

Karjuaseman toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2012 aikana. Siemenen myyntimäärä säilyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna, vaikka emakkomäärä on pudonnut viime vuosina 5–6 % vuodessa. Siten karjuasemalla tuotetun siemenen markkinaosuus kasvoi, mutta on edelleen alempi kuin monissa Pohjois-Euroopan maissa. Suomessa tilasiemenen osuus on poikkeuksellisen suuri, koska tuotantosiemenen hinta on ollut korkea ja tilasiemenen otto on ollut hyvin kannattavaa. Finnpig karjuaseman käynnistymisen jälkeen tuotantosiemenen hinta on pudonnut merkittävästi ja tilasiemenen otto ei ole enää yhtä kannattavaa kuin aiemmin.

Finnpig seurasi keinosiemennysalan kehitystä osallistumalla alan seminaareihin ja näyttelyihin. Tanskalaisen Hatting KS:n

konsultti kävi auditoimassa Finnpigin toiminnan ja tulosten perusteella toimintatapoihin tehtiin pieniä muutoksia.

Tulevaisuuden näkymät

Finnpigin tehtävänä on hankkia asiakkailleen parasta mahdollista eläinainesta ja tämä edellyttää jatkuvaa alan seurantaa ja tarvittaessa erilaisten vertailukokeiden tekemistä.

Toistaiseksi Finnpig käyttää kahta nyt valittua emärotulinjaa. Lähivuosien aikana analysoidaan valittujen vaihtoehtojen soveltuvuus Suomeen ja tarvittaessa tehdään uusia ratkaisuja.

Keinosiemennyksessä Finnpig jatkaa yhteistyötä Hatting KS:n kanssa tuotantoprosessin tehokkuuden parantamiseksi. Toinen keskeinen tavoite on siemenen säilyvyysajan pidentäminen.

*Heikki Hassinen
toimitusjohtaja
Finnpig Oy*

A wooden cutting board with a handle, featuring two large slices of meat. The slice on the left is a dark, textured meatloaf or sausage, while the slice on the right is a lighter-colored, fatty meat, possibly pork belly or a similar cured meat. A small sprig of green thyme is placed in the bottom right corner of the board.

LIHAKUNTA

Käyntiosoite:
Ankkuritie 2
KUOPIO

Postiosoite:
PL 147
70101 KUOPIO

Puhelin: 020 472 7111
Faksi: (017) 156 309
www.lihakunta.fi